

Pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA- funksjon 254

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2022/25

Bjarne Tautra Hoen, Øyvind Isachsen Berntsen, Dag Ragnvald Abrahamsen

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 11. juli 2022

ISBN 978-82-587-1567-9 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

SSB har kartlagt utvalgte kommuners muligheter for detaljert regnskapsføring av utgifter til hjemmetjenesten gjennom en frivillig undersøkelse gjennom en pilotundersøkelse. Resultatene fra undersøkelsen blir presentert i dette notatet.

Det har lenge vært et uttrykt behov blant kommunene for en mer detaljert regnskapsføring av kommunenes utgifter til hjemmetjenesten. Kommunene organiserer hjemmetjenestene på ulike måter, og den nåværende funksjonsinndelingen i KOSTRA er ikke detaljert nok til å gi et godt kunnskapsgrunnlag for å sammenligne kommuner. Samtidig har det vært vanskelig å enes om en mer detaljert oppdeling av utgiftene til hjemmetjenesten som treffer alle kommunene like godt.

Pilotundersøkelsen er utført på vegne av et arbeidsutvalg nedsatt av Samordningsrådet for KOSTRA. Arbeidsutvalget består av representanter fra Helse- og omsorgsdepartementet, Helsedirektoratet, Kommunal- og distriktsdepartementet, KS og Statistisk sentralbyrå.

Statistisk sentralbyrå, 5. juli 2022

Brændvang, Ann-Kristin

Sammendrag

Dette notatet beskriver en pilotundersøkelse SSB gjennomførte på vegne av Arbeidsutvalget for oppdeling av KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. Arbeidsutvalgets mandat er å komme med forslag til en ny oppdeling av KOSTRA-funksjon 254 (heretter omtalt som funksjon 254). Pilotundersøkelsen testet ut begrepsbruk og i hvilken grad kommuner allerede fordeler sine hjemmetjenesteutgifter i utgifter til ulike virksomhetstyper og målgrupper. Pilotundersøkelsen vil være grunnlag for et foreløpig forslag til oppdeling av funksjon 254.

Et utvalg på 50 kommuner ble invitert til å delta i undersøkelsen, med en fordeling av kommuner fra ulike kommunesamarbeid og tilfeldig utvalgte kommuner. Kommunene mottok et spørreskjema med tabeller der de kunne fordele sine utgifter i funksjon 254 på virksomhetstyper og målgrupper. Det var 31 av de 50 utvalgte kommunene som returnerte spørreskjemaet.

Resultatene fra undersøkelsen viser at virksomhetstyper var den inndelingen som flest kommuner kunne fordele sine utgifter til funksjon 254 på. Alle 23 kommuner som hadde en form for inndeling av funksjonen, kunne fordele utgifter på ulike virksomhetstyper. Ambulerende hjemmetjeneste var virksomhetstypen flest kommuner kunne skille ut, men det var også mange kommuner som kunne fordele utgifter til boligbaser. Det var noe færre kommuner som skilte ut tall for BPA og omsorgstønad, delvis grunnet konfidensialitetsårsaker.

Videre viser resultatene fra undersøkelsen at i alt 20 kommuner til en viss grad kunne fordele utgifter til ulike målgrupper, enten som del av alle utgifter til hjemmetjenesten eller som del av kun utgifter til boligbaser. Personer med utviklingshemning var målgruppen som kommunene i størst grad klarte å skille ut utgifter til. Dette var også målgruppen som utgjorde størstedelen av kommunenes samlede rapporterte hjemmetjenesteutgifter, men også målgruppen for eldre personer utgjorde en stor andel.

Det viktigste resultatet fra undersøkelsen var imidlertid at de foreslåtte inndelingene i spørreskjemaet så ut til å fungere. Alle de tre inndelingene, i virksomhetstype, målgrupper og målgrupper i boligbaser, var relevante for de fleste av kommunene som svarte på spørreundersøkelsen. Dette indikerer at det kan arbeides videre med en oppdeling av funksjon 254, for eksempel gjennom å teste ut inndelingene i KOSTRA-skjemaerapportering i 2023 for alle landets kommuner.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Innledning	6
1.1. Begrepsavklaring	7
2. Bakgrunn	9
2.1. KOSTRA-funksjon 254 Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende	9
2.2. Hvorfor er det behov for oppdeling av funksjon 254?	10
2.3. Utfordringer ved oppdeling av KOSTRA-funksjon 254	11
3. Metode og datainnsamling	12
3.1. Utvalg og oppslutning	12
3.2. Spørreskjemaet	13
4. Resultater	15
4.1. Teste ut spørsmål og begrepsbruk	15
4.2. Teste ut tre alternative inndelinger av totalutgiftene for KOSTRA-funksjon 254	15
5. Oppsummering	22
Referanser	24
Vedlegg A: Vedleggstabeller	25
Vedlegg B: Spørreskjema for undersøkelsen	27
Vedlegg C: Veileder til spørreskjema for undersøkelsen	30
Tabeller og figurer	34

1. Innledning

Å dele opp kommunenes regnskapsføring av utgifter til funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende har vært en tematikk i 10-15 år. Spesielt KS sitt storkommunenettverk ASSS og KOSTRAs arbeidsgruppe for helse og omsorg har vært involvert i diskusjoner og i å teste ut ulike oppdelinger.

Samordningsrådet for KOSTRA (Samordningsrådet) vedtok i september 2021 at det skulle nedsettes en mindre ekspertgruppe for å finne fram til en omforent oppdeling av kontoplanen¹. Dette arbeidsutvalget ble bestående av Kommunesektorens organisasjon (KS), Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD), Helse- og omsorgsdepartementet (HOD), Helsedirektoratet (Hdir) og Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB fikk rollen som leder og sekretariat.

I april 2022 besluttet arbeidsutvalget at SSB skulle teste ut begrepsbruk og undersøke hvilke eventuelle mer detaljerte inndelinger av funksjon 254 som kommunene har. SSB gjennomførte dermed en kartlegging i form av en pilotundersøkelse (heretter kalt undersøkelsen), som ble sendt ut til 50 av landets kommuner.

Undersøkelsen hadde tre hovedformål:

- I. Teste ut spørsmål og begrepsbruk
- II. Teste ut tre alternative inndelinger av totalutgiftene for funksjon 254
- III. Skape kunnskapsgrunnlag om hvilken inndeling som kan være mest hensiktsmessig og relevant for flest mulig kommuner

Spørsmålene i undersøkelsen handlet om i hvilken grad kommunene kunne dele opp funksjonen etter virksomhetstyper og/eller målgrupper. Undersøkelsen kan brukes som kunnskapsgrunnlag for å lage et eventuelt foreløpig forslag for oppdeling av funksjon 254, som kan være aktuelt å teste i KOSTRAs skjemarapportering våren 2023, for 2022-data. Arbeidsutvalget skal gi Samordningsrådet en anbefaling om:

- hvorvidt en oppdeling av funksjonen er mulig.
- hvordan en eventuell oppdeling av funksjonen kan være utformet.

Resultatene fra undersøkelsen presenteres i dette notatets fem kapitler. Kapittel 1 «Innledning» tar for seg SSBs mandat for å gjennomføre undersøkelsen i tillegg til en avklaring av viktige begreper. Kapittel 2 «Bakgrunn» tar for seg innholdet i funksjon 254, hvorfor det på den ene siden er ønskelig og på den andre siden utfordrende å dele funksjonen, og avslutter med en kort oppsummering av hvilket arbeid som tidligere er gjort i saken. Kapittel 3 «Metode og datainnsamling» tar for seg de metodiske valgene som ble gjort i arbeidet med undersøkelsen. Kapittel 4 «Resultater» tar for seg resultatene fra undersøkelsen, presentert gjennom figurer og tabeller knyttet til alternative måter å dele inn funksjon 254, i tillegg til kommentarer fra kommunene. Kapittel 5 «Oppsummering» er en sammenfatning av resultatene som blir presentert i kapittel 4.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommuneokonomi/kostra/regnskapsrapporteringen-i-kostra/id551573/>

1.1. Begrepsavklaring

I dette delkapittelet defineres sentrale begreper som blir brukt i undersøkelsen og i notatet.

Virksomhetstyper

En virksomhetstype defineres av hvilke typer tjenester virksomheten tilbyr. Hjemmetjenesten består av følgende virksomhetstyper²:

- Ambulerende hjemmetjeneste
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Omsorgstønad
- Boligbaser (samlokaliserte omsorgsboliger med fast tilknyttet bemanning)

Ambulerende hjemmetjeneste

En ambulerende hjemmetjenestevirksomhet er en virksomhet der personellet yter hjemmetjenester³ til brukere i et større distrikt, både i privatboliger, enkeltvis eller i kommunalt disponerte boliger. Virksomheten kan både være organisert som ambulerende hjemmetjeneste, eller i kombinasjon med andre virksomhetstyper som for eksempel en boligbase.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Virksomheter der personell yter tjenester innen brukerstyrt personlig assistanse. I følge «NOU 2021: 11 Selvstyrt er velstyrt» er BPA «en alternativ måte å organisere praktisk bistand og opplæring på for personer med nedsatt funksjonsevne.⁴»

Omsorgstønad

Omsorgstønad er stønad til privatpersoner, for eksempel ektefelle eller andre pårørende, som tar seg av særlig tyngende omsorgsarbeid i stedet for tjenester fra det offentlige eller private aktører⁵.

Boligbaser (samlokaliserte omsorgsboliger med fast bemanning)

Virksomhet der en personellbase betjener brukere som bor i nærområdet i kommunalt disponerte eller brukereide samlokaliserte boliger, eventuelt også enkeltbrukere i egen privatbolig i nærområdet. Boligbaser og ambulerende hjemmetjeneste yter de samme tjenestene, altså helsetjeneste og praktisk bistand. Forskjellen er særlig at boligbaser er tilknyttet samlokaliserte omsorgsboliger i nærområdet, noe som gir kortere responstid og nærhet til brukerne.

Målgrupper

Vi definerer målgrupper som en «...*primær gruppe tjenestemottakere den enkelte virksomhet retter sine tjenester mot*» (Helse- og omsorgstjenesteloven, 2011). Dette kan bety at virksomhetene som utfører tjenestene har særskilte personalressurser og øvrig tilrettelegging tilpasset målgruppen. I undersøkelsen delte vi inn målgruppene i tre hovedmålgrupper:

- Utviklingshemning med videre
- Psykiske lidelser og/eller rusproblemer
- Eldre

² Hjemmetjenesten «Avlastning utenfor institusjon» er ikke med som egen virksomhetstype, siden den gjerne utføres fra en av de andre virksomhetstypene

³ Helsetjeneste i hjemmet (tidl. hjemmesykepleie) og praktisk bistand (hjelp og opplæring i dagliglivets gjøremål)

⁴ <https://www.regjeringen.no/contentassets/6b8584b171f3420199d16b140af63534/nou-2021-11-selvstyrt-er-velstyrt.pdf>

⁵ <https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/helse--og-omsorgstjenester/rett-til-kommunale-helse--og-omsorgstjenester/rett-til-omsorgstoenad/>

Disse er nærmere beskrevet nedenfor i de neste avsnittene, og i veilederen til spørreskjema for undersøkelsen⁶.

Utviklingshemning mv.

Virksomheter som retter seg mot én eller to målgrupper, der én av målgruppene er:

- personer med utviklingshemning eller med tilsvarende bistandsbehov

Psykiske lidelser og/eller rusproblemer

Virksomheter som retter seg mot personer innenfor én eller begge av målgruppene for:

- personer med psykiske lidelser
- personer med rusproblemer

Eldre

Virksomheter som er tilrettelagt for eldre personer, som ofte er i én eller begge av målgruppene:

- personer over 67 år med bevegelseshemning
- personer med demens

Utgiftstyper

Kommunene ble bedt om å fordele utgiftene etter følgende KOSTRA regnskapsarter⁷ i spørreskjemaet:

- AGD10 – Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde
- AGD4 - Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde
- AG16 - Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon
- AGD2 - Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

I notatet har vi kun valgt å bruke brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde ettersom dette viser de totale samfunnskostnadene. Ved kommuneanalyser i KOSTRA-sammenheng vil også de øvrige utgiftstypene være av interesse⁸.

AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde viser hvor mye den enkelte tjenesten koster i løpet av et år. Begrepet omfatter de løpende utgiftene til tjenesten inkludert avskrivninger og utlån (f.o.m. 2020), korrigert for sykelønnsrefusjon og mva-kompensasjon.

⁶ Se Vedlegg C: Veileder til spørreskjema for undersøkelsen

⁷ <https://www.ssb.no/klass/klassifikasjoner/259>

⁸ Definisjoner av alle utgiftstyper er beskrevet i Vedlegg C: Veileder til spørreskjema for undersøkelsen

2. Bakgrunn

KOSTRA har som formål å gi kommunene, statlige myndigheter og andre beslutningstakere styringsinformasjon om ressursinnsatsen, prioritering og måloppnåelse i kommuner, bydeler og fylkeskommuner⁹. I tillegg gir KOSTRA-rapporteringen og tilhørende offentlig statistikk et grunnlag for å sammenligne kommunene med hverandre, og med andre regionale inndelinger og landsnivået.

2.1. KOSTRA-funksjon 254 Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende

Funksjon 254 er en stor og mangfoldig funksjon som inneholder utgifter til helse- og omsorgstjenester til personer som bor i egen bolig. Dette inkluderer både personer som eier egen bolig og personer som leier av kommunen eller på det private markedet. Utgiftspostene i funksjonen skiller hverken på ulike målgrupper som mottar tjenestene, ulike tjenestetyper, eller ulike virksomhetstyper som tilbyr tjenestene.

KOSTRA-funksjon 254 Helse og omsorgstjenester til hjemmeboende

1. Praktisk bistand og opplæring
2. Brukerstyrt personlig assistanse
3. Avlastning utenfor institusjon
4. Omsorgstønad
5. Helsetjenester i hjemmet, herunder sykepleie (hjemmesykepleie) og psykisk helsetjeneste
6. Tiltak til rusmisbrukere som bor i egen eller kommunalt tildelt bolig («hjemmeboende») som faller inn under hjemmesykepleie, praktisk bistand og avlastning.
7. Inntekter fra egenandel for praktisk bistand og opplæring, jf. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester kapittel 2.
8. Avlastningsopphold i avlastningsbolig eller på institusjon registreres under funksjon 253.
9. Vertskommunetilskudd HVPU skal inntektsføres på funksjon 840.

Kilde: [Regjeringen – veileder til KOSTRA-kontoplanen rapporteringsåret 2022, s. 107](#)

I 2021 rapporterte kommunene at de hadde utgiftsført totalt 75,6 milliarder kroner i brutto driftsutgifter på funksjon 254. Dette innebar 13 937 kr per innbygger, og utgjorde 14,5 prosent av kommunenes totale utgifter.

Tabell 2.1 Utgifter til KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. 2021

	Andel av totale utgifter		Beløp per innbygger (kr)
	Beløp (1000 kr)	(prosent)	
Hele landet	75 610 369	14,5	13 937

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommuneconsern, etter funksjon og art \(K\) 2015 - 2021](#)

Tallene er ganske jevne for alle fylker i landet, men Oslo, Rogaland og Trøndelag har en lavere andel av sine totale utgifter til funksjonen enn andelen på landsnivå. For Oslo, som i motsetning til andre kommuner også har utgifter til en del fylkesoppgaver, vil mange tall ikke nødvendigvis være direkte sammenlignbare med andre kommuner eller fylker.

⁹ <https://www.ssb.no/kostra/om-kostra>

Tabell 2.2 Brutto driftsutgifter til KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, fordelt etter fylker. 2021

Fylke	Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde		
	Beløp (1000 kr)	Andel av totale utgifter (prosent)	Beløp per innbygger (kr)
Viken	16 396 962	14,7	12 919
Oslo	8 023 718	10,7	11 465
Innlandet	6 462 405	17,1	17 407
Vestfold og Telemark	6 373 337	16,4	15 002
Agder	4 480 474	15,1	14 400
Rogaland	5 741 310	13,3	11 818
Vestland	9 180 282	15,0	14 315
Møre og Romsdal	4 621 274	17,7	17 383
Trøndelag	6 154 004	13,8	12 980
Nordland	4 062 422	15,6	16 913
Troms og Finnmark	4 114 181	15,2	17 019

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommuneconsern, etter funksjon og art \(K\) 2015 - 2021](#).

Fordelt etter størrelsen på kommunene viser tallene også at de store kommunene har en relativt lav andel av sine totale utgifter til funksjon 254. For de minste kommunene, med færre enn 5 000 innbyggere, utgjør også funksjon 254 en relativt lav andel av kommunenes totale utgifter, samtidig som disse kommunene likevel har det høyeste beløpet per innbygger.

Tabell 2.3 Gjennomsnittlige brutto driftsutgifter til KOSTRA-funksjon 254, fordelt etter kommunestørrelser. 2021

Kommunestørrelse	Gjennomsnittlige brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde		
	Beløp (1000 kr)	Andel av totale utgifter (prosent)	Beløp per innbygger (kr)
ASSS-kommune	2 223 985	13,2	11 762
20 000 eller flere innbyggere	512 732	16,0	14 468
10 000 - 19 999 innbyggere	212 003	15,7	15 157
5 000 - 9 999 innbyggere	123 188	17,1	17 841
Færre enn 5 000 innbyggere	43 018	13,6	18 332

Kilde: Statistisk sentralbyrå, [12362: Utgifter til tjenesteområdene, kommuneconsern, etter funksjon og art \(K\) 2015 - 2021](#).

2.2. Hvorfor er det behov for oppdeling av funksjon 254?

Behovet for å dele opp funksjon 254 knytter seg til KOSTRAs formål om å gi bedre styringsinformasjon og sammenlignbarhet for kommuner og andre beslutningstakere (SSB, 2022). Funksjon 254 gir i dag i mange sammenhenger ikke tilstrekkelig styringsinformasjon. Siden innholdet i funksjonen er variert med tanke på målgrupper, tjenestetyper og virksomhetstyper er det vanskelig å tolke utgiftstallene knyttet til funksjonen. En oppdeling av funksjonen kan dermed gi bedre innsikt og styringsinformasjon både for kommunene og andre beslutningstakere.

Funksjon 254 er dessuten i mindre grad egnet til å sammenligne kommuner. Det er i dag store forskjeller mellom kommunenes hjemmetjenestetilbud, både når det kommer til størrelsen på deres tjenestetilbud, sammensetning av tjenester, organisering og regnskapsføring av utgifter. Som følge av kommunens handlefrihet når det gjelder organisering av tjenestetilbudet, kan selv like store kommuner ha svært ulike tall. Kommunen kan for eksempel velge om det bemannede botilbudet til eldre i hovedsak skal skje fra institusjon eller omsorgsboliger. Siden funksjon 254 rommer all denne variasjonen, gir den et svakt grunnlag for å sammenligne hjemmetjenesten mellom kommunene. En oppdeling av funksjonen kan forbedre sammenligningsmulighetene.

2.3. utfordringer ved oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Det finnes flere utfordringer knyttet til en eventuell oppdeling av funksjon 254, både av praktisk og prinsipiell karakter.

De praktiske utfordringene handler om at det er stor variasjon mellom kommunene når det gjelder hvordan de organiserer helse- og omsorgstjenestene og hvordan de regnskapsfører utgiftene. Det er dermed utfordrende å finne en omforent inndeling som treffer alle kommuner like godt. Endringer i kontoplanen i KOSTRA vil videre innebære utgifter til endring av fag- og økonomisystemer og av registreringspraksis i kommunene.

En utfordring som er av både praktisk og prinsipiell karakter er knyttet til kommunestørrelse. For små kommuner kan det være vanskelig å fordele utgiftene innenfor funksjon 254, siden deres hjemmetjenestevirksomheter ofte er en integrering mellom flere virksomhetstyper som retter seg mot en mangfoldig brukergruppe. Grunntanken bak KOSTRA-systemet er at det skal være et verktøy for alle kommuner, også de minste, og dermed kan en slik oppdeling bli utfordrende om det viser seg at den ikke er tilpasset små kommuner.

For de minste kommunene kan detaljert inndeling av utgifter medføre at antall brukere knyttet til en bestemt utgiftspost blir så få at tallene av konfidensialitetshensyn ikke kan publiseres. I praksis vil det bety at (de reelle) tallene for disse kommunene må undertrykkes eller anonymiseres i statistikken.

3. Metode og datainnsamling

Prosessen for undersøkelsen startet tidlig i april 2022, og datainnsamlingen var fullført i løpet av mai samme året.

- 5. april: Arbeidsutvalget besluttet at SSB skulle utføre en pilot for et utvalg kommuner
- 6. april: Utkast 1 av spørreskjema ble sendt ut til kommunene i KOSTRA arbeidsgruppe Helse- og omsorgstjenester, for å få noen helt innledende tilbakemeldinger på utformingen av skjemaet.
- 29. april: Utkast 2 av spørreskjemaet ble sendt ut til samtlige kommuner som var invitert til å delta i undersøkelsen.
- 4. mai: Digitalt orienteringsmøte på Teams mellom SSB og alle de inviterte kommune, der SSB presenterte undersøkelsen og åpnet for tilbakemeldinger fra kommunene.
- 9. mai: Piloten behandlet i KOSTRA arbeidsgruppe for Helse- og omsorgstjenester.
- 11. mai: Frist for kommunene for å sende tilbakemeldinger til spørreskjemaet.
- 13. mai: Undersøkelsen ble sendt ut til 50 kommuner.
- 20. mai: Frist for besvarelse av undersøkelsen.
- 27. mai: Utvidet frist for besvarelse av undersøkelsen.
- 30. Mai: SSB mottok siste skjema

3.1. Utvalg og oppslutning

Kommunene som ble invitert til å delta på undersøkelsen var delvis fra ulike kommunesamarbeid og delvis tilfeldig utvalgte.

Tabell 3.1 Utvalgte kommuner, etter utvalgskriterium

Utvalgskriterium	Antall kommuner
KOSTRA arbeidsgruppe for helse- og omsorgstjenester	3
Fokusgruppene fra Oslo Economics' rapport « Analyse av mulige oppdelinger av Kostra-funksjon 254 »	10
KS' storkommunenettverk ASSS	12 ¹⁰
Forsøk med statlig finansiering av omsorgstjenestene (SIO-prosjektet)	11
Et tilfeldig utvalg mellomstore og små kommuner	22
Totalt antall kommuner som ble invitert til å være med ¹¹	50

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Siden kommunenettverkene i stor grad består av store kommuner målt i innbyggertall, gjorde vi et tilfeldig utvalg av mellomstore og små kommuner.

Tabell 3.2 Utvalgte kommuner, etter kommunestørrelse

Kommunestørrelse	Utvalg
ASSS-kommune	10
20 000 eller flere innbyggere	8
10 000 - 19 999 innbyggere	7
5 000 - 9 999 innbyggere	7
Færre enn 5 000 innbyggere	18
Alle kommuner i utvalget	50

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Det var i alt 50 kommuner som var invitert til å delta. Av disse var det 41 kommuner med totalt 85 deltakere som deltok på orienteringsmøtet 4. mai, og 31 som sendte inn besvart spørreskjema. Utvalget kan ikke sies å være representativt for landets kommuner, siden utvalget er for lite, ikke tilfeldig trukket og det var frivillig å delta. Vi kan derfor ikke si noe sikkert om utgiftsføringen i kommunene som ikke besvarte spørreskjemaet. Det er blant annet mulig at kommuner som

¹⁰ Asker og Lillestrøm er medlemmer av ASSS fra høsten 2022. De regnes ikke med som ASSS-kommuner i resten av figurer og tabeller i notatet.

¹¹ Noen kommuner var med i flere samarbeid, men er her telt med kun én gang

allerede hadde en mer detaljert inndelingen av funksjon 254 var mer tilbøyelige til å respondere på undersøkelsen.

Tabell 3.3 Kommuner som deltok i pilotundersøkelsen om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Kommuner som ...	Kommuner	
	Antall	Prosent
mottok spørreskjema	50	100
deltok på orienteringsmøte 4. mai	41	82
svarte på pilotundersøkelsen	31	62

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

En oversikt over de inviterte kommunene er å finne i Vedlegg A: Vedleggstabell A.1.

3.2. Spørreskjemaet

Det endelige spørreskjemaet var strukturert rundt tre alternative inndelinger, der kommunene skulle fylle inn informasjonen de hadde lett tilgjengelig. I alle tabellene skulle kommunene fordele sine utgifter til funksjon 254 i ulike regnskapsarter. De totale utgiftene rapportert på funksjon 254 var forhåndsutfylt av SSB for å sikre at kommunene meldte inn mest mulig korrekte tall.

De ulike fordelingene for utgifter til hjemmetjenesten skulle rapporteres i tre tabeller:

1. Virksomhetstyper
2. Målgrupper
3. Målgrupper i boligbaser

I hver tabell skulle alle regnskapstall fordeles etter følgende regnskapsarter:

- AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde
- AGD4 – Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde
- AGD16 – Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon
- AGD2 – Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde.

Virksomhetstypene i hjemmetjenesten, som skulle fordeles i tabell 1, var som følger:

- Ambulerende hjemmetjeneste (praktisk bistand og helsetjeneste i hjemmet)
- Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)
- Omsorgstønad
- Boligbaser (omsorgsboliger med fast bemanning)
- Øvrige utgifter f254

Målgruppene, som skulle fordeles i tabell 2 og 3 var basert på erfaringer fra SSBs hjemmetjenestekartlegging og analyse av botilbudet¹², som tilsa at en inndeling i følgende tre hovedmålgrupper omfatter de fleste brukere av hjemmetjenestevirksomhetene:

- Utviklingshemning med videre
- Psykiske lidelser og/eller rus
- Eldre
- Øvrige utgifter til boligbaser i f254

For å ivareta konfidensialitetshensyn inneholdt alle tabellene en avkrysning for om den foreslåtte inndelingen utgjorde færre enn fem brukere. I så fall ble kommunen bedt om å ikke rapportere tall

¹² <https://www.ssb.no/helse/helsetjenester/artikler/bemannet-botilbud-i-hjemmetjenesten.malgrupper-og-omfang>

på den aktuelle fordelingen. Alle tabellene inneholdt også en avkrysning for hvordan kommunen kom fram til utgiftstallene, med følgende alternativer:

- Direkte fra system basert på ansvar
- Direkte fra system basert på kostnadsstruktur
- 4-siffer KOSTRA
- Annen beregningsmetode

Kommunene fikk også anledning til å kommentere hva som inngår i «Annen beregningsmetode», eller spesifisere beregningsmetoden nærmere i et eget merknadsfelt.

Spørreskjemaet og veilederen som fulgte med spørreskjemaet er gjengitt i henholdsvis vedlegg B og vedlegg C.

4. Resultater

Pilotundersøkelsen hadde tre hovedformål:

- I. Teste ut spørsmål og begrepsbruk
- II. Teste ut tre alternative inndelinger av totalutgiftene for funksjon 254
- III. Skape kunnskapsgrunnlag om hvilke(n) inndeling(er) som kan være mest hensiktsmessig og relevant for flest mulig kommuner

Dette kapittelet presenterer resultater knyttet til de to første formålene, mens kapittel 5. «Oppsummering» tar for seg det tredje formålet.

4.1. Teste ut spørsmål og begrepsbruk

Det var i alt 31 kommuner som besvarte spørreundersøkelsen. Kommunene med flere enn 20 000 innbyggere, og som ikke er med i ASSS-nettverket, hadde den høyeste oppslutningen med syv av åtte kommuner. Kommunene i kategoriene for de to minste kommunestørrelsene, hadde lavest svarprosent, med besvarelse fra færre enn halvparten av de spurte kommunene. I alt hadde undersøkelsen en svarprosent på 62 prosent.

Tabell 4.1 Kommuner som besvarte spørreundersøkelsen, etter kommunestørrelse. N = 50

Kommunestørrelse	Kommuner som svarte på spørreskjemaet	
	Antall	Prosent
ASSS-kommune	7	70
20 000 eller flere innbyggere	7	88
10 000 - 19 999 innbyggere	6	86
5 000 - 9 999 innbyggere	3	43
Færre enn 5 000 innbyggere	8	44
Alle kommuner	31	62

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Av de 31 kommunene som besvarte spørreskjemaet var det 23 kommuner som rapporterte utgiftstall som var mer detaljert inndelt enn dagens funksjon 254 tillater.

Med unntak av noen få innspill til første skjemaenkast som gjaldt presiseringer, fikk ikke SSB tilbakemeldinger på at spørsmålene i undersøkelsen var utfordrende å besvare. Selv om mange av kommunene ikke kunne fordele utgiftene, fikk vi likevel inntrykk av at inndeling og begrepsbruk i seg selv var lett forståelig.

4.2. Teste ut tre alternative inndelinger av totalutgiftene for KOSTRA-funksjon 254

Samtlige av kommunene som kunne fordele utgifter, hadde en fordeling etter virksomhetstype. Fem kommuner kunne i tillegg fordele hjemmetjenesten som helhet i målgrupper, og to kommuner kunne kun fordele boligbaser inn i målgrupper. Tre av kommunene rapporterte kun fordeling på virksomhetstype uten å fordele utgiftene til målgrupper. Det var ingen kommuner som hadde kun fordelt utgifter etter målgruppe, uten å fordele utgifter etter virksomhetstype.

Figur 4.1 Kommunenes besvarelse på spørreskjema, etter hvor detaljert besvarelsene var.

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Videre i dette kapittelet presenteres mer detaljerte resultater fra undersøkelsen, med kommunenes utgiftsfordeling i henholdsvis virksomhetstyper, målgrupper og målgrupper i boligbaser.

Inndeling 1: Virksomhetstyper

Tabell 4.2 gir en oversikt over hvor mange av kommunene som besvarte spørreskjemaet som hadde mulighet til å skille ut utgifter rapportert på funksjon 254 til enkelte virksomhetstyper. I alt 23 kommuner kunne skille ut én eller flere virksomhetstyper. 20 av kommunene (87 %), hadde en regnskapsføring som skilte ut utgiftene til ambulerende hjemmetjeneste, noe som var det høyeste av de ulike virksomhetstypene. BPA var virksomhetstypen som i minst grad ble skilt ut i kommunenes regnskapsføring, siden 14 kommuner (45 %) skilte ut denne tjenesten.

Tabell 4.2 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen etter virksomhetstype. N = 31

Virksomhetstype	Kommuner		
	Antall	Andel av alle besvarelser	Andel av kommunene som kunne fordele
Ambulerende hjemmetjeneste	20	65 %	87 %
BPA	14	45 %	61 %
Omsorgsstønad	15	48 %	65 %
Boligbase	17	55 %	74 %
Totalt med fordeling	23	74 %	100 %

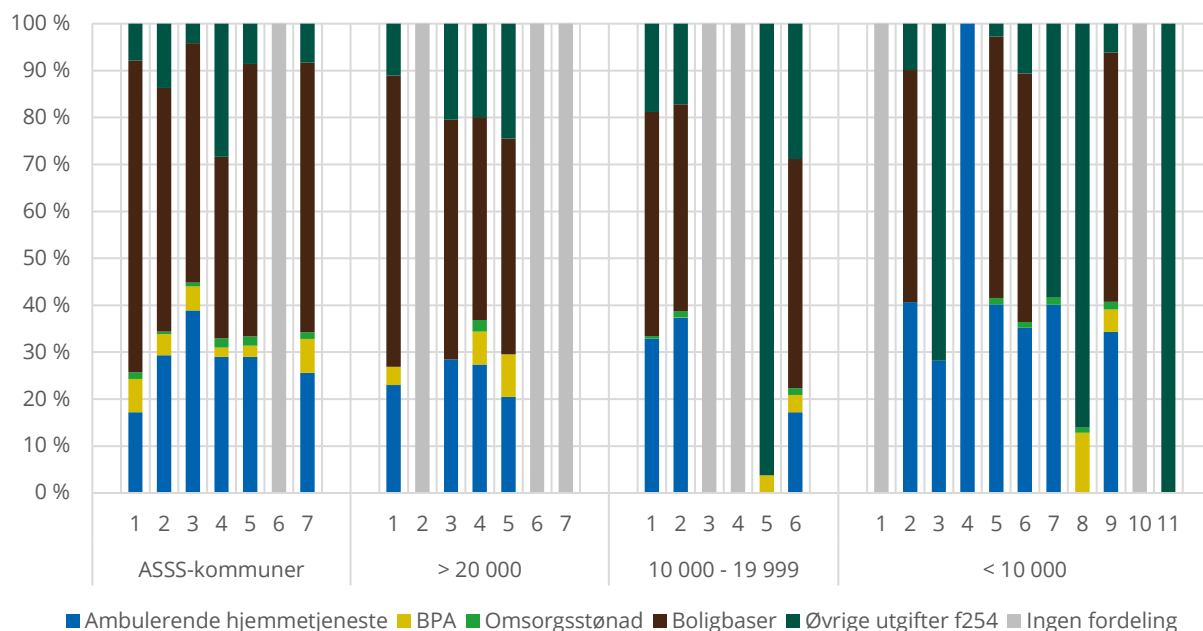
Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Ambulerende hjemmetjeneste var den virksomhetstypen som flest av kommunene kunne fordele utgifter etter, med 65 prosent av alle kommunene som besvarte, og 87 prosent av kommunene som hadde en mer detaljert fordeling. Av de tre kommunene som hadde en fordeling av utgiftene, men som ikke kunne skille ut ambulerende hjemmetjenestene, hadde to kommuner færre enn 10 000 innbyggere og én kommune i kategorien for 10 000 - 19 999 innbyggere. Alle kommunene med en utgiftsfordeling i ASSS-kommuner og øvrige kommuner med flere enn 20 000 innbyggere, hadde skilt ut utgifter til ambulerende hjemmetjeneste.

61 prosent av kommunene som hadde en fordeling av funksjon 254 kunne skille ut utgifter til BPA og omsorgsstønad. I tillegg var det syv av kommunene som kommenterte at de hadde en fordeling av BPA, men som ikke rapporterte dette siden tjenesten hadde fem eller færre brukere.

Figur 4.2 viser fordelingen av utgifter rapportert på funksjon 254 til ulike virksomhetstyper i de 31 kommunene som besvarte undersøkelsen. Kategorien «Øvrige utgifter f254» utgjør den delen av de rapporterte utgiftene på funksjon 254 som kommunen ikke hadde mulighet til å fordele i henhold til kategoriene i spørreskjemaet¹³.

Figur 4.2 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen i KOSTRA-funksjon 254, etter virksomhetstype. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunistørrelser.

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Mesteparten av kommunenes hjemmetjenesteutgifter er knyttet til boligbaser og ambulerende hjemmetjeneste. For mange av kommunene som har fordelt utgifter etter boligbaser, utgjør disse utgiftene omtrent halvparten av kommunens totale utgifter til hjemmetjenester. Den ambulerende hjemmetjenesten utgjør som oftest mellom 25 og 35 prosent av hjemmetjenesteutgiftene i svarkommunene. For mange av kommunene som hadde skilt ut utgifter til BPA og omsorgstønad, utgjorde utgifter til disse to tjenestene omtrent 10 prosent av deres totale hjemmetjenesteutgifter.

Kommunenes kommentarer om inndeling etter virksomhetstyper

En kommune ga tilbakemelding på at det var tidkrevende å finne ut hva som ikke skal føres i AGD4 (Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde), og to kommuner oppga at tallene er upresise. En kommune ga tilbakemelding på at det var vanskelig å skille ut utgiftene til de ulike virksomhetstypene, ettersom ansatte brukes på tvers av omsorgsboliger og ambulerende tjenester.

Flere kommuner ga tilbakemelding på hva som inngår i «Øvrige utgifter f254». Noen eksempler inkluderer lønn til lærlinger og enhetsledere, bemanningssentral, administrasjon, forvaltningsavdeling og pensjon. IKT, bygningsdrift, tildelingskontor og støttetjenester var også nevnt. En kommune nevnte også at kjøp fra omsorgstjenester fra private utenom BPA inngår i «Øvrige utgifter f254».

¹³ Hvis en kommune rapporterte inn lavere totale utgifter i undersøkelsens spørreskjema enn til KOSTRA for 2021-årgangen (tabell 12362), er differansen kalkulert inn i «Øvrige utgifter f254». Det samme gjelder for «Øvrige utgifter f254» i alle figurene i kapitlet.

Sju kommuner rapporterte at kommunen hadde mulighet til å skille ut utgifter til BPA, men at de hadde færre enn fem brukere av BPA. For disse kommunene vil utgiftene til BPA inngå i øvrige utgifter i funksjon 254, selv om kommunen har mulighet til å skille ut utgiftene til BPA.

En kommune ga en utfyllende kommentar som er verdt å trekke frem. Kommunen påpeker at velferdsteknologi har minsket skillet mellom heldøgns omsorg i institusjon og boligbaser.

... skillet mellom heldøgns omsorg på institusjon og i eget hjem/omsorgsbolig i viss grad er i ferd med å viskes ut og begrepet heldøgns omsorg bør redefineres. Velferdsteknologi (VFT) er en viktig komponent i dette sammen med samfunnsendring. Vederlagsordning for institusjon gjør at skillet mellom heldøgns omsorg i institusjon og i eget hjem/omsorgsbolig blir større enn det i realiteten er.

Tabell 4.3 gir en oppsummering av hvordan kommunene kom fram til inndeling av funksjon 254 etter virksomhetstype. Noen eksempler på metoder som ble nevnt inkluderer kombinasjon av direkte uttrekk fra regnskap og korreksjoner, egne rapporter, prosjektnummer, 5-siffer kontoplan basert på KOSTRA og tjenesteleders kunnskap om innholdet i tallene. To kommuner oppga at utgiftene til ulike virksomhetstyper ble estimert med en kombinasjon av ulike metoder. Et eksempel var at utgiftene til boligbaser ble beregnet basert på ansvar, mens utgiftene til målgrupper var basert på 4-siffer kontoplan.

Tabell 4.3 Hvordan kommunene kom fram til inndeling av regnskapsføringen etter virksomhetstype

Beregningsmetode	Antall kommuner
Direkte fra system basert på ansvar	7
Intern kontoplan med fire siffer basert på KOSTRA	7
Direkte fra system basert på kostnadsstruktur	6
Annen beregningsmetode	5

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Inndeling 2: Målgrupper

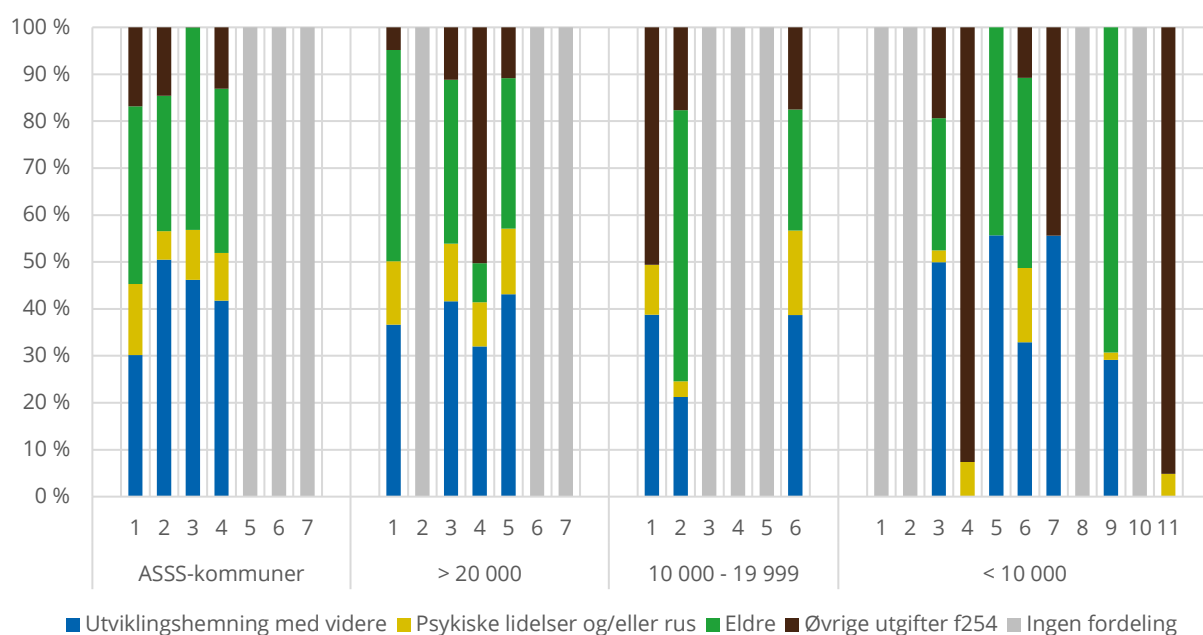
Tabell 4.4 gir en oversikt over hvor mange av kommunene som besvarte spørreskjemaet som hadde mulighet til å skille ut utgifter rapportert på funksjon 254 til enkelte målgrupper. I alt 18 kommuner kunne skille ut én eller flere målgrupper. 16 kommuner (52 %) hadde en regnskapsføring som skilte ut utgiftene til personer med utviklingshemning med videre. Det samme antallet kommuner kunne skille ut utgifter til personer med psykiske lidelser eller rusproblemer. 14 kommuner (45 %) kunne skille ut utgifter til eldre.

Tabell 4.4 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen etter målgruppe. N = 31

Målgruppe	Antall	Kommuner	
		Andel av alle besvarelser	Andel av de som kunne fordele
Utviklingshemning mv.	16	52 %	89 %
Psykiske lidelser eller rusproblemer	16	52 %	89 %
Eldre	14	45 %	78 %
Totalt med fordeling	18	58 %	100 %

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Figur 4.3 viser fordelingen av utgifter til funksjon 254, der 18 av de 31 kommunene som besvarte undersøkelsen kunne fordele utgifter etter målgruppe. Mesteparten av kommunenes hjemmetjenesteutgifter er rettet mot målgruppene for utviklingshemning med videre og eldre personer. Disse to utgiftene var ofte omtrent like store, og utgjorde til sammen ofte omtrent to tredjedeler av hjemmetjenesteutgiftene for kommunene som fordelte utgifter for alle målgruppene. Utgiftene til personer med psykiske lidelser og/eller rusproblemer, utgjorde omtrent 10 prosent for de kommunene som hadde fordelt i denne målgruppen.

Figur 4.3 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen i KOSTRA-funksjon 254, etter målgruppe. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunestørrelser.

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Kommunenes kommentarer om målgruppeinndeling

Flere kommuner ga tilbakemelding på hva som inngår i «Øvrige utgifter f254». Noen eksempler inkluderer administrasjon, pensjon, tildelingskontor og støttetjenester. To kommuner ga tilbakemelding på at utgifter til BPA ikke lar seg dele på målgrupper. En av disse ga også tilbakemelding på at tradisjonell hjemmetjeneste og kjøpte tjenester heller ikke lar seg dele på målgrupper. To kommuner rapporterte at det ikke var mulig å fremstille tall for målgrupper, ettersom organisering eller kontoplan er bygget opp basert på tjeneste.

Kommuner som allerede har delt inn utgiftene etter målgrupper, rapporterte at inndelingen i undersøkelsen i stor grad stemmer overens med kommunens egen inndeling. Kommunene hadde ingen innspill til andre inndelinger. Flere mindre kommuner oppga at inndelingen i målgrupper blir for detaljert, og at man av konfidensialitetshensyn dermed ikke kan vise tall.

Tabell 4.5 oppsummerer hvordan kommunene kom fram til inndelingen av funksjon 254 etter målgruppe. Noen eksempler på hvilke beregningsmetoder som ble meldt under «Annen beregningsmetode» inkluderte manuelle sammenstillinger og ansvar og formål opp mot virksomhetstype, filtrering av regnskapstall, korleksjon av direkteuttrekk fra regnskap og Intern kontoplan med fire siffer basert på KOSTRA.

Tabell 4.5 Hvordan kommunene kom fram til inndeling av regnskapsføringen etter målgruppe

Beregningsmetode	Antall kommuner
Direkte fra system basert på ansvar	5
Intern kontoplan med fire siffer basert på KOSTRA	5
Direkte fra system basert på kostnadsstruktur	4
Annen beregningsmetode	4

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Inndeling 3: Målgrupper i boligbaser

Tabell 4.6 gir en oversikt over hvor mange av kommunene som besvarte spørreskjemaet som hadde mulighet til å skille ut utgifter rapportert på funksjon 254 til boligbaser og enkelte målgrupper. De fleste av kommunene som hadde skilt ut utgifter til boligbase i Figur 4.2, 15 av 17 kommuner, kunne

fordele disse utgiftene på én eller flere målgrupper. Alle disse kommunene, eller om lag halvparten av alle som svarte på undersøkelsen, kunne skille ut boligbaseutgiftene til personer med utviklingshemning med videre. 13 kommuner kunne skille ut boligbaseutgiftene til personer med psykiske lidelser eller rusproblemer, og det samme antallet kommuner kunne skille ut utgifter til eldre personer i boligbaser.

Tabell 4.6 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen til boligbaser etter målgruppe. N = 31

Målgrupper	Kommuner		
	Antall	Andel av alle besvarelser	Andel av de som kunne fordele
Utviklingshemning mv.	15	48 %	100 %
Psykiske lidelser eller rusproblemer	13	42 %	87 %
Eldre	13	42 %	87 %
Totalt med fordeling	15	48 %	100 %

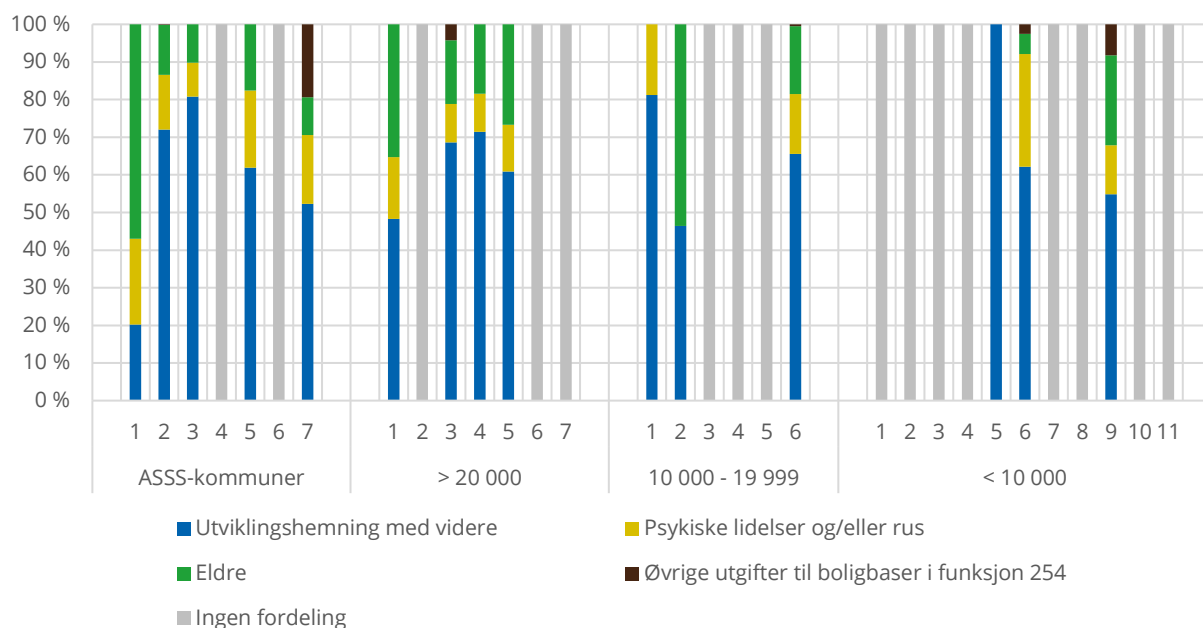
Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Det var en viss forskjell mellom hvilke kommuner som kunne fordele utgifter til boligbaser etter målgrupper og hvilke kommuner som kunne fordele sine helhetlige hjemmetjenesteutgifter etter målgruppe (Tabell 4.4). To av ASSS-kommunene som ikke kunne fordele utgiftene sine i hjemmetjenesten etter målgruppe, kunne fordele utgiftene sine til boligbaser etter målgruppe. På den andre siden var det fem kommuner som ikke fordelte utgifter til boligbaser etter målgruppe, men som fordelte sine helhetlige hjemmetjenesteutgifter etter målgruppe. Dette var alle kommuner som ikke hadde skilt ut utgifter til boligbase i Tabell 4.2. Fire av disse var kommuner med færre enn 10 000 innbyggere, og den femte var en ASSS-kommune¹⁴.

Figur 4.4 viser fordelingen av utgifter til funksjon 254 som gikk til boligbaser, fordelt etter målgruppe, i de 31 kommunene som besvarte undersøkelsen. Majoriteten av disse utgiftene går til personer med utviklingshemning med videre. Utgiftene på funksjon 254 til boligbaser er dermed i større grad dominert av utgifter til personer med utviklingshemning enn utgiftene til hjemmetjeneste sett under ett. En mindre andel av utgiftene til boligbaser går til henholdsvis eldre og personer med psykiske lidelser eller rusproblemer. En enda mindre andel av utgiftene er ført på «Øvrige utgifter til boligbaser i f254».

¹⁴ Se Vedlegg A: Vedleggstabell A.2

Figur 4.4 Kommunenes inndeling av regnskapsføringen til boligbaser i KOSTRA-funksjon 254, etter målgruppe. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunestørrelser.

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Kommunenes kommentarer om målgruppeinndeling av boligbaser

Noen kommuner kommenterte at de kun inndelte utgiftene etter målgruppe og ikke etter virksomhetstype. Disse kommunene kunne dermed ikke fordele utgiftene til boligbaser etter målgruppe. En kommune hadde ikke mulighet til å skille ut disse utgiftene via regnskapssystemet, og rapporterte dermed tall basert på en skjønnsmessig vurdering. En annen kommune ga tilbakemelding på at kommunen ikke har boligbaser foruten et lavt antall brukere i private boliger som mottar BPA fra et privat selskap. En tredje kommune rapporterte at alle utgiftene var ført på «Utviklingshemning med videre» for å ivareta konfidensialitetshensyn.

To kommuner ga tilbakemeldinger på hva som inngår i «Øvrige utgifter til boligbaser i f254». Noen eksempler var lønnsutgifter til saksbehandlere og enhetsledere. Disse kommunene ga også tilbakemelding på at det ikke lar seg gjøre å koble regnskap til diagnose, og at det derfor er vanskelig å skille disse utgiftene fra hverandre.

Tabell 4.7 gir en oppsummering av hvordan kommunene kom fram til utgiftene til boligbaser inndelt etter målgrupper. To kommuner ga tilbakemelding på at det var mulig å skille utgifter til boligbaser basert på ansvar, og at man deretter skilte på målgruppene ved hjelp av intern kontoplan med fire siffer basert på KOSTRA-inndeling. En av disse ga også tilbakemelding på at det var nødvendig med manuell korrigerende av enkelte beløp.

Tabell 4.7 Hvordan kommunene kom frem til inndeling av regnskapsføringen til boligbaser og målgrupper

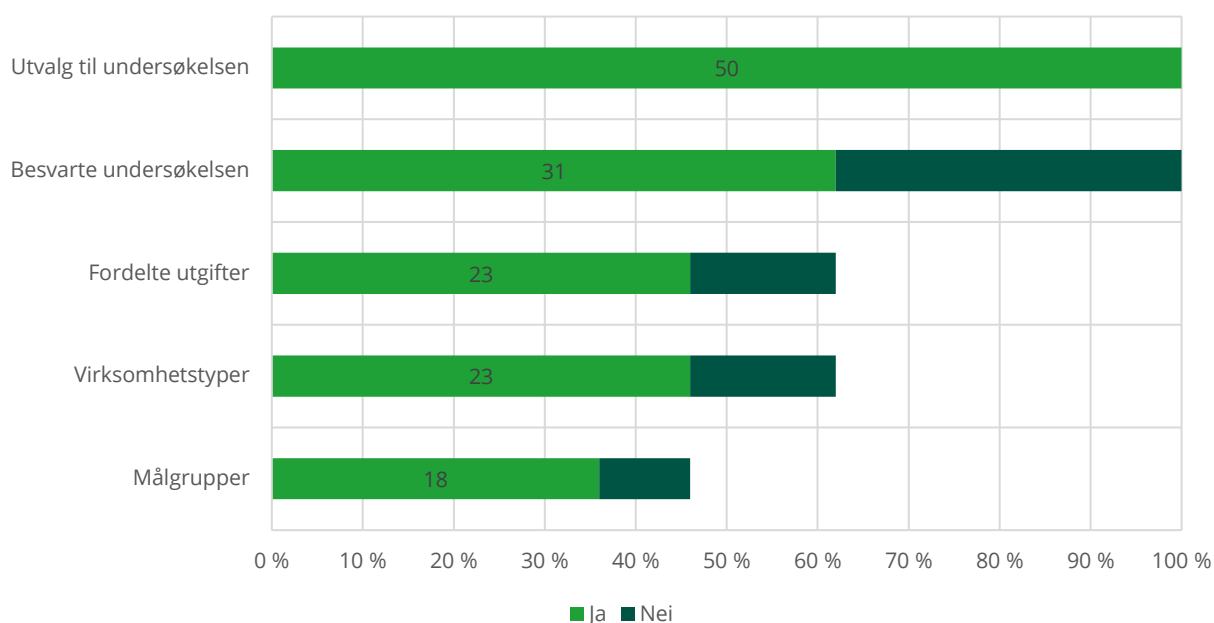
Beregningsmetode	Antall kommuner
Direkte fra system basert på ansvar	5
Intern kontoplan med fire siffer basert på KOSTRA	5
Direkte fra system basert på kostnadsstruktur	4
Annen beregningsmetode	4

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

5. Oppsummering

Pilotundersøkelsen om oppdeling av funksjon 254 viser at uttestede inndelinger og begrepsbruk fungerer. For de kommunene som besvarte undersøkelsen, og som hadde en ytterligere oppdeling av funksjonen, virket både inndelingene i virksomhetstyper og målgrupper å være relevante og forståelige. Besvarelsene på kommunenes utgiftsfordelinger må tolkes med et kritisk blikk. Svarkommunene er ikke representative for hele landet, og kommunene har lagt til grunn ulike rutiner og tilnærminger når de har besvart spørreskjemaet. Undersøkelsen viste at mange kommuner allerede hadde en form for oppdeling av utgiftene til funksjon 254, og som lot seg rapportere etter inndelingene i pilotundersøkelsen.

Figur 5.1 Oppsummering av resultatene fra undersøkelsen. Antall kommuner

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Resultatene fra undersøkelsen indikerer at kommunenes nåværende fordeling av utgifter til funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, i noe større grad er orientert rundt **virksomhetstyper** enn rundt målgrupper. Samtlige av de 23 kommunene som hadde en mer detaljert inndeling av utgiftene i funksjonen, hadde nettopp denne inndelingen. 21 av de 31 kommunene som svarte kunne skille ut utgifter til BPA, men kun 14 av disse hadde flere enn fem brukere slik at de kunne oppgi tallene uten at dataene var personsensitive.

For **målgruppene** var det 18 av 31 kommuner som hadde en utgiftsføring som var mer detaljert enn dagens funksjon 254. 13 av disse kommunene kunne fordele utgifter for alle de tre målgruppene, og dette gjaldt spesielt store kommuner. For både målgruppen for utviklingshemning med videre og målgruppen for psykiske lidelser eller rusproblemer, kunne 16 kommuner skille ut utgiftene. Utgiftene til psykiske lidelser og rusproblemer utgjorde imidlertid en betydelig lavere andel av kommunenes utgifter enn til de andre målgruppene.

15 av de 17 kommunene som kunne fordele utgifter til **boligbaser**, kunne videre fordele disse utgiftene etter målgrupper. Samtlige 15 hadde skilt ut utgifter til utviklingshemning med videre, 13 av kommunene skilte også ut psykiske lidelser eller rusproblemer, og 13 av kommunene skilte ut utgifter til målgruppen for eldre.

Selv om det var en overvekt av store kommuner blant svarkommune sammenlignet med landsfordelingen, er inntrykket at en inndeling i virksomhetstyper kan være relevant for flest kommuner. Særlig er utgiftene til ambuleringer, hjemmetjeneste og boligbaser (bemannet botilbud) store, og mange kommuner, også de mindre, har allerede mulighet til å skille ut utgifter til disse virksomhetstypene. BPA og omsorgstønad er derimot virksomhetstyper som favner et lite antall brukere i mange kommuner, slik at det ofte kan føre til konfidensialitetsutfordringer¹⁵. Samme type utfordringer vil også kunne oppstå for de minste kommunene dersom de skal dele inn utgiftene i ulike målgrupper.

Alt i alt tyder undersøkelsen på at en inndeling etter virksomhetstyper i størst grad er den som samsvarer med kommunenes nåværende utgiftsføring av funksjon 254. For målgruppeinndeling er inntrykket at de kommunene som inndeler etter målgrupper fordeler på alle de tre hovedmålgruppene, med en liten hovedvekt på målgruppen for personer med utviklingshemning eller lignende bistandsbehov.

¹⁵ BPA og omsorgstønad var to komponenter som ble ansett å være enkle å skille ut i Oslo Economics forslag i [Analyse av mulige oppdelinger av Kostra-funksjon 254](#)

Referanser

Helsedirektoratet. *Statlig finansiering av omsorgstjenester (SIO)*. Hentet fra

<https://www.helsedirektoratet.no/tema/sykehjem-og-hjemmetjenester/statlig-finansiering-av-omsorgstjenester>

Oslo Economics (2021). *Analyse av mulige oppdelinger av Kostra-funksjon 254*. Hentet fra

https://www.ks.no/contentassets/822402f92a7a42b4897b330072b4a339/Analyse-av-mulige-oppdelinger-av-Kostra-funksjon-254.pdf? t tags=language%3Ano%2Csiteid%3AAbfb9d852-9a87-4d2f-a25f-779a7a8be2ea& t hit.id=Ksno2018_Models_Media_GenericDocument/_51efc3b9-8abb-46bf-982b-413cbb49944a& t hit.pos=6%22

Regjeringen (2021). *Veileder til kontoplanen i KOSTRA. Rapporteringsåret 2022. Kommunal- og moderniseringsdepartementets forklaringer til standard kontoplan for regnskapsrapporteringen i KOSTRA*. Hentet fra

<https://www.regjeringen.no/contentassets/bbb36cc4ebcc460b83aedfb68ca95c6d/2022/februar-2022/veileder-til-kostra-kontoplanen-2022-endelig-og-publisert-endret-24.02.2022-februar-2022.pdf>

SSB. *Om KOSTRA*. Hentet fra <https://www.ssb.no/kostra/om-kostra>

Vedlegg A: Vedleggstabeller

Tabell A.1 Oversikt over inviterte kommuner

Kommune	Kommunestørrelse	ASSS	SIO	KOSTRA arbeidsgruppe	Oslo Economics	Tilfeldig utvalg
Oslo	ASSS-kommune	ASSS		KOSTRA arbeidsgruppe	Oslo Economics	
Bergen	ASSS-kommune	ASSS		KOSTRA arbeidsgruppe		
Bærum	ASSS-kommune	ASSS			Oslo Economics	
Drammen	ASSS-kommune	ASSS			Oslo Economics	
Fredrikstad	ASSS-kommune	ASSS			Oslo Economics	
Sandnes	ASSS-kommune	ASSS			Oslo Economics	
Stavanger	ASSS-kommune	ASSS			Oslo Economics	
Kristiansand	ASSS-kommune	ASSS				
Tromsø	ASSS-kommune	ASSS				
Trondheim	ASSS-kommune	ASSS				
Arendal	20 000 eller flere innbyggere		SIO			
Askøy	20 000 eller flere innbyggere		SIO			
Bjørnafjorden	20 000 eller flere innbyggere		SIO			
Stjørdal	20 000 eller flere innbyggere		SIO			
Hamar	20 000 eller flere innbyggere			KOSTRA arbeidsgruppe		
Asker	20 000 eller flere innbyggere	ASSS ¹⁶			Oslo Economics	
Indre Østfold	20 000 eller flere innbyggere		SIO			
Lillestrøm	20 000 eller flere innbyggere	ASSS ¹⁶				
Lillesand	10 000 - 19 999 innbyggere		SIO			
Lyngdal	10 000 - 19 999 innbyggere		SIO			
Vestvågøy	10 000 - 19 999 innbyggere				Oslo Economics	
Enebakk	10 000 - 19 999 innbyggere		SIO			
Hammerfest	10 000 - 19 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Melhus	10 000 - 19 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Namsos	10 000 - 19 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Froland	5 000 - 9 999 innbyggere		SIO			
Gausdal	5 000 - 9 999 innbyggere				Oslo Economics	
Birkenes	5 000 - 9 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Jevnaker	5 000 - 9 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Nome	5 000 - 9 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Nord-Odal	5 000 - 9 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Sula	5 000 - 9 999 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Lødingen	Færre enn 5 000 innbyggere		SIO			
Selbu	Færre enn 5 000 innbyggere		SIO			
Tolga	Færre enn 5 000 innbyggere			KOSTRA arbeidsgruppe	Oslo Economics	
Vågå	Færre enn 5 000 innbyggere			KOSTRA arbeidsgruppe		
Bokn	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Flå	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Gol	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Grong	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Hol	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Hyllestad	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Nesbyen	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Nordreisa	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Os	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Rødøy	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Røst	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Sigdal	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Snåsa	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg
Sørfold	Færre enn 5 000 innbyggere					Tilfeldig utvalg

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

¹⁶ Kommunen er deltaker i ASSS fra høsten 2022. Ikke inkludert i ASSS-grupperingen i dette notatet.

Tabell A.2 Kommuner som kunne fordele utgiftene til KOSTRA-funksjon 254 i de ulike inndelingene

Kommune	Virksomhetstype	Målgruppe	Målgruppe i boligbaser
1 - ASSS-kommune	Ja	Ja	Ja
2 - ASSS-kommune	Ja	Ja	Ja
3 - ASSS-kommune	Ja	Ja	Ja
4 - ASSS-kommune	Ja	Ja	Nei
5 - ASSS-kommune	Ja	Nei	Ja
6 - ASSS-kommune	Nei	Nei	Nei
7 - ASSS-kommune	Ja	Nei	Ja
1 - 20 000 eller flere innbyggere	Ja	Ja	Ja
2 - 20 000 eller flere innbyggere	Nei	Nei	Nei
3 - 20 000 eller flere innbyggere	Ja	Ja	Ja
4 - 20 000 eller flere innbyggere	Ja	Ja	Ja
5 - 20 000 eller flere innbyggere	Ja	Ja	Ja
6 - 20 000 eller flere innbyggere	Nei	Nei	Nei
7 - 20 000 eller flere innbyggere	Nei	Nei	Nei
1 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Ja	Ja	Ja
2 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Ja	Ja	Ja
3 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Nei	Nei	Nei
4 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Nei	Nei	Nei
5 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Ja	Nei	Nei
6 - 10 000 - 19 999 innbyggere	Ja	Ja	Ja
1 - Færre enn 10 000 innbyggere	Nei	Nei	Nei
2 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Nei	Nei
3 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Nei
4 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Nei
5 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Ja
6 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Ja
7 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Nei
8 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Nei	Nei
9 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Ja
10 - Færre enn 10 000 innbyggere	Nei	Nei	Nei
11 - Færre enn 10 000 innbyggere	Ja	Ja	Nei
Sum	23	18	15

Kilde: SSBs pilotundersøkelse om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254

Vedlegg B: Spørreskjema for undersøkelsen

SPØRRESKJEMA TIL PILOTUNDERSØKELSE OM OPPDELING AV KOSTRA-FUNKSJON 254

SSB, Mai 2022

Frist for å sende inn utfylt spørreskjema: 20. mai 2022

Informasjon om utfyller

Kommune (bruk rullegardinmenyen):	Kommune
Utfyller, navn:	
Epost:	
Telefonnummer:	

Spørsmål 1

I dag er KOSTRA-funksjon 254 inndelt i et nivå på 3 siffer. Har din kommune en mer detaljert inndeling enn dette, for eksempel med 4 siffer?

- Ja. Fyll ut tabell 1-3 nedenfor, i den grad det lar seg gjøre, og besvar spørsmålene
- Nei. Besvar eventuelle spørsmål som du kan svare på. Lagre skjema og legg ved som vedlegg i e-post til kommunal-helse-omsorg@ssb.no

DEL 1: UTGIFTER ETTER VIRKSOMHETSTYPE

Tabell 1: Utgifter i KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, fordelt etter VIRKSOMHETSTYPER, 2021. Beløp i 1000 kr

	Kommunen har færre enn 5 brukere i virksomhetstypen. Ikke fyll ut utgifter, det er personsensitivt.	AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AGD4 - Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AG16 - Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon	AGD2 - Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde
Totalt rapportert til KOSTRA (tab.12362)		kr -	kr -	kr -	kr -
Ambulerende hjemmetjeneste	☐				
Brakerstyrt personlig assistanse (BPA)	☐				
Omsorgstønad	☐				
Boligbaser (omsorgsboliger med fast bemanning)	☐				
Øvrige utgifter f254					
Sum, rapportert		kr -	kr -	kr -	kr -
Kommentar:	Kommenter her...				

Spørsmål 1.1

Hvordan har kommunen kommet frem til tallene i tabell 1?

- Direkte fra system basert på ansvar
- Direkte fra system basert på kostnadsstruktur
- 4-siffer KOSTRA
- Annen beregningsmetode (beskriv under)

Annen beregningsmetode:

Svar her...

DEL 2: UTGIFTER ETTER MÅLGRUPPE

Tabell 2: Utgifter i KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, fordelt etter utvalgte MÅLGRUPPER. 2021. Beløp i 1000 kr							
	Kryss av hvis kommunen har færre enn 5 brukere i målgruppen. Ikke fyll ut utgifter, det er personsensitivt.	AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AGD4 - Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AG16 - Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon	AGD2 - Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde		
Totalt rapportert til KOSTRA (tab.12362)		kr	-	kr	-	kr	-
Utviklingshemning med videre	☐						
Psykiske lidelser og/eller rus	☐						
Eldre	☐						
Øvrige utgifter f254	☐						
Sum, rapportert		kr	-	kr	-	kr	-
Kommentar:	Kommenter her...						

Spørsmål 2.1

Hvordan har kommunen kommet frem til tallene i tabell 2?

Direkte fra system basert på ansvar
 Direkte fra system basert på kostnadsstruktur
 4-siffer KOSTRA
 Annen beregningsmetode (beskriv under)

Ånnen beregningsmetode:
Svar her...

Spørsmål 2.2

Er det andre inndelinger i målgrupper som i større grad ville samsvart med kommunens regnskapsføring av utgifter til funksjon 254?

Svar her...

DEL 3: UTGIFTER I BOLIGBASER ETTER MÅLGRUPPE

Tabell 3: Utgifter til BOLIGBASER i KOSTRA-funksjon 254, fordelt etter utvalgte MÅLGRUPPER. 2021. Beløp i 1000 kr							
	Kommunen har færre enn 5 brukere i målgruppen. Ikke fyll ut utgifter, det er personsensitivt.	AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AGD4 - Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde	AG16 - Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon	AGD2 - Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde		
Totalt rapportert for boligbase (i tabell 1)		kr	-	kr	-	kr	-
Utviklingshemning med videre	☐						
Psykiske lidelser og/eller rus	☐						
Eldre	☐						
Øvrige utgifter til boligbaser i f254							
Sum, rapportert		kr	-	kr	-	kr	-
Kommentar:	Kommenter her...						

Spørsmål 3.1

Hvordan har kommunen kommet frem til tallene i tabell 3?

Direkte fra system basert på ansvar
 Direkte fra system basert på kostnadsstruktur
 4-siffer KOSTRA
 Annen beregningsmetode (beskriv under)

Ånnen beregningsmetode:
Svar her...

Spørsmål 3.2

Er det andre inndelinger i målgrupper som i større grad ville samsvart med kommunens regnskapsføring av utgifter til boligbaser i funksjon 254?

Svar her...

DEL 4: KOMMENTARER TIL SPØRRESKJEMA OG PILOTUNDERSØKELSEN

Spørsmål 4.1

Har du andre kommentarer til spørreskjemaet eller pilotundersøkelsen?

Svar her...

Vedlegg C: Veileder til spørreskjema for undersøkelsen

Pilotundersøkelse for oppsplitting av
KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende

Veiledning for utfylling og definisjoner

Mai 2022

1. Veiledning til utfylling

- Ferdig utfylt skjema skal sendes på e-post til kommunal-helse-omsorg@ssb.no, innen 20. mai 2022.
- Start med å fylle ut cellen «Kommune». Da vil tallene som kommunen har rapportert i KOSTRA automatisk fylles inn i tabellene. Du kan velge din kommune i rullegardinmenyen som dukker opp ved å trykke på cellen «Kommune».
- Fyll inn den informasjonen som er lett tilgjengelig å finne i kommunens regnskapssystemer. Hvis det ikke er mulig for kommunen å fylle inn utgiftstall innen de ulike kategoriene, eller kun i noen celler, skal dette legges inn i «Øvrige utgifter f254». At kommunen har detaljnivå til å fylle ut tabellene, er også verdifulle besvarelser til pilotundersøkelsen.
- Hvis en virksomhet delvis passer inn i en kategori, gjør du en skjønnsmessig vurdering om deres utgifter hører hjemme i kategorien eller i «Øvrige utgifter f254». Hvis målgruppen/virksomhetstypen er virksomhetens hovedsakelige målgruppe/virksomhetstype, burde deres utgifter føres inn i kategorien (Spesifiser slike tilfeller i kommentarfeltet). F.eks.
 - Utgifter tilknyttet en virksomhet som i hovedsak er en boligbase, men som også tilbyr dagaktivitetstilbud, skal føres som boligbase.
 - Utgifter tilknyttet en virksomhet som i hovedsak retter seg mot målgruppen «psykisk og rus», men som har enkelte innslag av andre målgrupper, skal føres i kategorien for «psykisk og rus»
- Hvis arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader tilknyttet BPA eller omsorgsstønad må kalkuleres manuelt, er det ikke nødvendig å inkludere kostnadene til arbeidsgiveravgift og sosiale kostnader i tallet for BPA eller omsorgsstønad.
- I «Øvrige utgifter f254» kan du fylle inn utgifter som ikke lar seg skille ut i de definerte kategoriene for virksomhetstyper/målgrupper. Spesifiser disse utgiftene i kommentarfeltet nederst i tabellen.
- Det skal KUN fylles inn tall i kategorier som har 5 eller flere brukere tilknyttet. Ved færre enn 5 brukere innen en utgift er informasjonen personsensitiv.

2. Definisjoner

2.1. Virksomhetstyper

Ambulerende hjemmetjeneste

Virksomhet der tilknyttet personell yter hjemmetjenester til brukere i et større distrikt, både i privatboliger, enkeltvis eller i kommunalt disponerte boliger med behov for bistand fra ekstra personell utover eventuelt fast tilknyttet i boligbase.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA)

Virksomheter der personell yter tjenester innen brukerstyrt personlig assistanse. I følge «NOU 2021: 11 Selvstyrt er velstyrt» er BPA «en alternativ måte å organisere praktisk bistand og opplæring på for personer med nedsatt funksjonsevne.¹»

Omsorgsstønad

Omsorgsstønad er stønad til privatpersoner, f.eks. ektefelle eller andre pårørende, som tar seg av særlig tyngende omsorgsarbeid på privat basis².

Boligbaser (samlokaliserte omsorgsboliger med fast bemanning)

Virksomhet der en personalbase betjener brukere som bor i nærområdet i kommunalt disponerte eller brukereide samlokaliserte boliger, men også enkeltbrukere i egen privatbolig i nærområdet.

2.2. Målgrupper

Utviklingshemning

Virksomheter som retter seg mot én eller to målgrupper, der én av målgruppene er:

- personer med utviklingshemning eller med tilsvarende bistandsbehov

Psykiske lidelser og/eller rusproblemer

Virksomheter som retter seg mot én eller to målgrupper, med målgruppene:

- personer med psykiske lidelser
- personer med rusproblemer

Eldre

Virksomheter som er tilrettelagt for eldre personer, som ofte er i én eller begge av målgruppene:

- personer over 67 år med bevegelseshemning
- personer med demens

¹ <https://www.regjeringen.no/contentassets/6b8584b171f3420199d16b140af63534/nou-2021-11-selvstyrt-er-velstyrt.pdf>

² <https://www.helsetilsynet.no/rettigheter-klagemuligheter/helse-og-omsorgstjenester/rett-til-kommunale-helse-og-omsorgstjenester/rett-til-omsorgsstonad/>

2.3. Utgiftstyper

Definisjonene her er hentet fra [Kodeliste for KOSTRA regnskapsarter](#)

AGD10 - Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

Brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde viser hvor mye den enkelte tjenesten koster i løpet av et år. Begrepet omfatter de løpende utgiftene til tjenesten inkludert avskrivninger og utlån (f.o.m. 2020), korrigert for sykelønnsrefusjon og mva-kompensasjon.

Definisjon (fylkes-)kommunekonsern:

Kontoklasse 1 (driftsregnskapet), funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480, 520, 590) - (710, 729)] + kontoklasse 3, funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..370, 400..470, 520, 590) - (710, 729, 780, 880)]

Definisjon (fylkes-)kommunekasse og konsoliderte regnskap:

Kontoklasse 1 og 3, funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480, 520, 590) - (710, 729)].

(Fylkes-)kommunekonsern omfatter regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak, inter-(fylkes-)kommunale selskaper og - samarbeider, og lånefond.

Konsolidert regnskap omfatter alle regnskapene innen (fylkes-)kommunen som juridisk enhet, dvs. regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale samarbeider som ikke er egne rettssubjekt, samt lånefond.

AGD4 - Korrigerte brutto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

Korrigerte brutto driftsutgifter kan si noe om hva det koster å produsere en enhet av tjenesten, og regnes som en av produktivetsindikatorene i KOSTRA. Utgiftene omfatter lønn og sosiale utgifter, innkjøp av varer og tjenester som inngår i den (fylkes-)kommunale tjenesteproduksjonen, samt mva-utgift og avskrivninger. Det korrigeres for kompensasjon for merverdiavgift påløpt i driftsregnskapet. Tjenester som andre (private, andre kommuner/fylkeskommuner/staten) produsere på vegne av (fylkes-)kommunen inngår ikke i definisjonen.

Definisjon (fylkes-)kommunekonsern:

Tall fra driftsregnskapet, funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..285, 429, 590) minus (710, 729)]

Definisjon (fylkes-)kommunekasse og konsoliderte regnskap:

Tall fra driftsregnskapet, funksjonene innen det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..285, 429, 590) minus (710, 729)]

(Fylkes-)kommunekonsern omfatter regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak, inter-(fylkes-)kommunale selskaper og - samarbeider, og lånefond.

Konsolidert regnskap omfatter alle regnskapene innen (fylkes-)kommunen som juridisk enhet, dvs. regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale samarbeider som ikke er egne rettssubjekt, samt lånefond.

AG16 - Lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon

Begrepet omfatter sum lønnsutgifter fratrukket sykelønnsrefusjon. Dette omfatter alle typer lønn og sosiale utgifter knyttet til (fylkes-)kommunens egne ansatte. Sykelønnsrefusjon (refusjon fra staten for lønn til ansatt som er sykemeldt utover arbeidsgivereperioden) trekkes fra for å unngå dobbeltføring.

Definisjon (fylkes-)kommunekonsern:

Artene [(010..099)-710]

Definisjon (fylkes-)kommunekasse og konsoliderte regnskap:

Artene [(010..099)-710]

(Fylkes-)kommunekonsern omfatter regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak, inter-(fylkes-)kommunale selskaper og - samarbeider, og lånefond.

Konsolidert regnskap omfatter alle regnskapene innen (fylkes-)kommunen som juridisk enhet, dvs. regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale samarbeider som ikke er egne rettssubjekt, samt lånefond.

AGD2 - Netto driftsutgifter på funksjon/tjenesteområde

Netto driftsutgifter kan si noe om hvor mye av de frie midlene som (fylkes-)kommunen prioriterer å bruke til de enkelte tjenesteområdene. Netto driftsutgifter omfatter driftsutgiftene inkludert avskrivninger minus de direkte driftsinntektene som blir ført på tjenestefunksjon (typisk øremerkede tilskudd og andre direkte inntekter). De resterende utgiftene til tjenesten må dekkes av de frie inntektene som skatteinntekter og rammeoverføringer fra staten.

Fra og med regnskapsåret 2020 inngår også utlån og mottatte avdrag på utlån i definisjonen.

Definisjon (fylkes-)kommunekonsern:

Kontoklasse 1 og 3 (driftsregnskapet), funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480, 520, 590)-(600..890, 920)].

Definisjon (fylkes-)kommunekasse og konsoliderte regnskap:

Kontoklasse 1 (driftsregnskapet), funksjonene som gjelder det enkelte tjenesteområdet, artene [(010..480, 520, 590)-(600..890, 920)].

(Fylkes-)kommunekonsern omfatter regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak, inter-(fylkes-)kommunale selskaper og - samarbeider, og lånefond.

Konsolidert regnskap omfatter alle regnskapene innen (fylkes-)kommunen som juridisk enhet, dvs. regnskapene for (fylkes-)kommunekassen, (fylkes-)kommunale foretak og inter-(fylkes-)kommunale samarbeider som ikke er egne rettssubjekt, samt lånefond.

Tabeller og figurer

Tabell 2.1	Utgifter til KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende. 2021 ..	9
Tabell 2.2	Brutto driftsutgifter til KOSTRA-funksjon 254 Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende, fordelt etter fylker. 2021	10
Tabell 2.3	Gjennomsnittlige brutto driftsutgifter til KOSTRA-funksjon 254, fordelt etter kommunestørrelser. 2021	10
Tabell 3.1	Utvalgte kommuner, etter utvalgskriterium	12
Tabell 3.2	Utvalgte kommuner, etter kommunestørrelse	12
Tabell 3.3	Kommuner som deltok i pilotundersøkelsen om oppdeling av KOSTRA-funksjon 254...	13
Tabell 4.1	Kommuner som besvarte spørreundersøkelsen, etter kommunestørrelse. N = 50	15
Tabell 4.2	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen etter virksomhetstype. N = 31	16
Tabell 4.3	Hvordan kommunene kom frem til inndeling av regnskapsføringen etter virksomhetstype.....	18
Tabell 4.4	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen etter målgruppe. N = 31	18
Tabell 4.5	Hvordan kommunene kom frem til inndeling av regnskapsføringen etter målgruppe ..	19
Tabell 4.6	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen til boligbaser etter målgruppe. N = 31 ..	20
Tabell 4.7	Hvordan kommunene kom frem til inndeling av regnskapsføringen til boligbaser og målgrupper	21
Figur 4.1	Kommunenes besvarelse på spørreskjema, etter hvor detaljert besvarelsene var.	16
Figur 4.2	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen i KOSTRA-funksjon 254, etter virksomhetstype. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunestørrelser.....	17
Figur 4.3	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen i KOSTRA-funksjon 254, etter målgruppe. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunestørrelser.....	19
Figur 4.4	Kommunenes inndeling av regnskapsføringen til boligbaser i KOSTRA-funksjon 254, etter målgruppe. Fordelt etter ASSS-kommuner og kommunestørrelser.	21
Figur 5.1	Oppsummering av resultatene fra undersøkelsen. Antall kommuner	22

